

Datum

2019-12-06

Vår referens

Irma Cupina

Utredningssekreterare

irma.cupina@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Regler och riktlinjer för hälsa-, vård- och omsorgsnämndens stöd till idéburen sektor HVO-2018-980

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2016 att ge stadskontoret i uppdrag ”att efter Malmö stads omorganisering, i bred samverkan med övriga förvaltningar och civilsamhällets organisationer, göra en översyn av stadsövergripande regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer” (STK-2016-216). Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor antogs av kommunfullmäktige efter revidering den 25 april 2019.

I samband med översyn av de kommungemensamma riktlinjerna för föreningsbidrag beslutade hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 26 april 2018 (HVO-2018-617) om en översyn av organisationsbidrag inom nämndens ansvarsområde. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden fastställde även tillfälliga riktlinjer för organisationsbidrag till lokala anhörigföreningar på särskilda boenden som skulle gälla för 2018 och 2019. Översynen visade att organisationsbidrag inom nämndens ansvarsområde kan delas in i tre kategorier; kontanta bidrag, bidrag inom samverkan med idéburen sektor och subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler.

Förvaltningens bedömning är att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer är utförliga, utgår från nationella regler och riktlinjer samt är tillräckliga för hantering av eventuella organisationsbidrag inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Förvaltningen bedömer därför att det i nuläget skulle vara överflödigt att anta egna riktlinjer utöver de stadsövergripande med undantag för förtydligande av subventionerad uthyrning. Förvaltningen föreslår att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden fattar beslut kring bidrag till anhörigföreningar, subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler och bidrag för samverkan med idéburen sektor.

Vid hälsa-, vård- och omsorgsnämndens möte den 29 november 2019 återremitterades ärendet (§ 150). Förvaltningen har därefter gjort tillägg och ändringar som är markerade med gult.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att organisationsbidrag till lokala anhörigföreningar i nuvarande form upphör från och med 1 januari 2020 och att 200 000 kronor i budget återförs till särskilt boende och öronmärks till aktiviteter för de boende i samråd med anhöriga.

2. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förslag till riktlinjer för uthyrning av lokaler i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.
3. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ger hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda och ta fram förslag på samverkansformer mellan hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och idéburen sektor för återrapportering till nämnden.

Beslutsunderlag

- Förslag till riktlinjer för uthyrning av lokaler i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen
- Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor antagna av KF 2019
- Policy och riktlinjer för uthyrning av lokaler inom Malmö antagna av KS 2000
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 2019-11-29
- Tjänsteskrivelse HVON 2019-12-17 Regler och riktlinjer för nämndens stöd till idéburen sektor efter återremiss

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2019-11-19

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2019-11-29

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2019-12-10

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2019-12-17

Beslutet skickas till

Annetorpsgården anhörigförening

Basen anhörigförening

Dekoren anhörigförening

Gyllebogården anhörigförening

Päronskogen anhörigförening

Storskarven anhörigförening

Tryggheten anhörigförening

Tygelsjögården anhörigförening

Victoria anhörigförening

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2016 att ge stadskontoret i uppdrag ”att efter Malmö stads omorganisering, i bred samverkan med övriga förvaltningar och civilsamhällets organisationer, göra en översyn av kommunövergripande regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer” (STK-2016-216). De bidrag som omfattas är kontantbidrag samt subventionerad uthyrning av stadens lokaler.

Ett förslag till riktlinjer behandlades i kommunfullmäktige 28 februari 2019 (§41) och återremitterades för förtydligande av uppföljningsrutiner. Kommunfullmäktige önskade säkerställa att bidrag till den idéburna sektorn bara utgår till de föreningar som uppfyller uppställda krav och att bidragsgivande nämnd har gjort tillräckligt mycket för att kontrollera att detta efterlevs. Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor antogs av kommunfullmäktige efter revidering den 25 april 2019 (§90).

Samtidigt har regeringen tillsatt utredningen *En tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden*, direktiv 2018:46, i syfte att främja ett ökat idéburet deltagande i välfärden. Förhoppningen är att

en tydligare definition ska underlätta för organisationer att söka bidrag och ingå samverkansavtal med det offentliga. Regeringen signalerar att fler idéburna organisationer ska kunna bli utförare inom välfärden och att andelen offentligt finansierad eller subventionerad välfärdsverksamhet som bedrivs av dessa aktörer ska öka. En särskild utredare ska ta fram ett förslag på en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från andra aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter. Syftet med en definition av idéburna aktörer är att främja ett ökat idéburet deltagande i välfärden genom att underlätta vid bl.a. bidragsgivning, lagstiftning, köp av verksamhet och samverkan. Utredaren ska därför också ta fram exempel och beskriva tänkbara tillämpningsområden inom välfärden och angränsande områden där en definition av idéburna aktörer skulle kunna användas. Utredningen kommer även att föreslå riktlinjer, kriterier eller andra tillämpbara instrument för ingående av idéburet offentligt partnerskap (IOP), i syfte att främja samverkan mellan idéburna aktörer och det offentliga, och lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

I samband med översyn av de kommungemensamma riktlinjerna för föreningsbidrag beslutade hälsa-, vård- och omsorgsnämnden den 26 april 2018 (§43) om en översyn av organisationsbidrag inom nämndens ansvarsområde. Nämnden fastställde samtidigt tillfälliga riktlinjer för organisationsbidrag till anhörigföreningar på särskilda boenden som skulle gälla för 2018 enligt liknande principer som tidigare gällt i stadsområdesnämnd Väster. När ärendet om stadsövergripande regler och riktlinjer återremitterades beslutade hälsa-, vård- och omsorgsnämnden om en förlängning av de tillfälliga riktlinjerna för organisationsbidrag till anhörigföreningar att gälla även under 2019 enligt samma förfarande som under 2018 (§75, 2019-05-23).

Översynen visade att organisationsbidrag inom nämndens ansvarsområde kan delas in i tre kategorier: kontanta bidrag, bidrag inom samverkan med idéburen sektor och subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler. En mer detaljerad redogörelse för varje kategori följer nedan tillsammans med förvaltningens bedömning.

Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor

Kommunstyrelsen antog efter en återremittering reviderade Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor den 25 april 2019. Revideringen har utgått ifrån regler och riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige 1992. Stadskontoret bedömde att tidigare regler och riktlinjer i stort var aktuella även för i dag, men föreslog vissa justeringar gällande bland annat de krav som Malmö stad ställer på föreningar och organisationer som mottar bidrag. Dessa syftar till att säkerställa att verksamheter som får stöd av Malmö stad är i linje med de demokratiska värderingar som staden står för, samt att de är till gagn för Malmöborna. Organisationer och föreningar som får bidrag av staden ska ta ställning för demokrati som samhällssystem samt verka för jämställdhet, mångfald och alla människors lika värde.

De bidrag som omfattas är kontanta bidrag samt subventionerad uthyrning av stadens lokaler. Syftet med reviderade regler och riktlinjer är att skapa en övergripande kommungemensam grund för den samlade bidragsgivningen och bidra till en likvärdig och rättssäker bidragshantering oberoende av vilken nämnd som bidraget ansöks från. Riktlinjerna ska ge en övergripande gemensam grund för Malmö stads bidragsgivning. De reviderade reglerna och riktlinjerna ska samtidigt ge utrymme för bidragsgivande nämnder att anpassa sina bidragsregler efter respektive ansvarsområde.

Ansvar för bidragsgivningen är fördelat mellan kommunens nämnder. Den nämnd som betalar ut bidraget ansvarar även för uppföljning. I de reviderade regler och riktlinjerna för Malmö stads stöd till idéburen sektor finns tydliggörande av vilka krav Malmö stad ställer på verksamheter som beviljas bidrag. Varje nämnd ansvarar för att säkerställa uppföljningsrutiner i de fall som bidrag beviljas. Nämnden ska ges möjlighet att ta del av räkenskaper och annat relevant material för att kunna följa upp hur ett bidrag har använts. Därutöver behandlar reglerna och riktlinjerna även områden som dokumentation, avtal och ansvarsfördelning. Erhållet bidrag kan dras in eller återkrävas om reglerna och riktlinjerna inte följs, eller att en förening inte har tagit bidraget i anspråk för den verksamhet eller period som bidraget avser. Fritidsnämnden, genom fritidsförvaltningen, har registeransvar för samtliga föreningar som får bidrag från Malmö stad.

Förvaltningens bedömning

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen håller med om att de nyligen antagna reviderade kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer kan bidra till att skapa en gemensam grund för den samlade bidragsgivningen samt bidra till en likvärdig bedömning av bidragsansökningar oavsett vilken nämnd bidraget ansöks från.

Förvaltningen anser att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer är utförliga, utgår från nationella regler och riktlinjer samt utgör en god grund för hantering av de få organisationsbidrag inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Förvaltningen bedömer därför att det i nuläget skulle vara överflödigt att anta egna riktlinjer för organisationsbidrag utöver de stadsövergripande. Förvaltningen anser däremot att det behövs kompletterande förvaltningsspecifika riktlinjer gällande subventionerad utthyrning av förvaltningens lokaler, mer om detta under rubriken *Subventionerad utthyrning av förvaltningens lokaler*.

Kontanta bidrag

Bidrag till anhörigföreningar

Sedan ett antal år tillbaka har aktiva lokala anhörigföreningar vid särskilda boenden inom tidigare Stadsområdesnämnd Väster haft möjlighet att erhålla föreningsbidrag. Huvudsyftet med bidraget har varit att stimulera anhörigföreningar att anordna kompletterande aktiviteter på särskilda boenden i Malmö stad. Föreningarna har använt bidraget till att anordna aktiviteter i samband med jul- och midsommarfirande. Anhörigföreningarna har haft möjlighet att ansöka om 200 kronor per vårdplats på boendet de är verksamma i. Efter bildandet av en samlad hälsa-, vård- och omsorgsförvaltning 1 maj 2017 har bidraget följt med in i den nya organisationen. Nästan 2,5 år senare har intresset bland anhöriga för att starta nya anhörigföreningar inte ökat eller spridit sig till övriga stadsdelar.

Av totalt 42 särskilda boenden som Malmö stad driver, har i dagsläget endast åtta boenden aktiva anhörigföreningar. Av de sex leverantörer Malmö stad tidigare har haft ramavtal med har ett boende en aktiv anhörigförening. Totalt 9 anhörigföreningar. Föreningarna är kopplade till följande boenden:

- Annetorpsgården
- Basen
- Dekoren

- Gyllebogården
- Pärönskogen
- Storskarven
- Tryggheten
- Tygelsjögården
- Victoria

Sedan bidraget infördes har budgetposten legat inom avdelningen för särskilt boende. Årlig budget är 200 000 kronor och kommer från den samlade budgeten för särskilt boende. Bidragets utformning kräver att anhöriga som önskar ta del av bidraget för att initiera aktiviteter för sina närstående startar en lokal anhörigförening kopplat till ett särskilt boende. Vilket har lett till att förvaltningen årligen betalar ut mindre än hälften av avsatta medel då söktrycket från anhörigföreningarna inte motsvarar utrymmet i budget. Utbetalt årligt belopp för 2018 var cirka 67 000 kronor, 2019 var utbetalningen något högre, cirka 70 000 kronor.

Ansökningsförfarandet är sådant att föreningen inkommer med en blankett till en handläggare på förvaltningen via e-post. Förvaltningen betalar sedan ut bidraget under förutsättning att de föreslagna aktiviteterna samt föreningen som sådan uppfyller kraven som är uppställda i riktlinjerna. Utlysning- och handlägningsförfarandet är informellt och inte utformat efter reviderade *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* eller för hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens nya storlek.

Förvaltningens bedömning

Föreningsbidraget är ett lokalt bidrag och kan enbart nyttjas av ett fåtal anhörigföreningar vilket innebär att möjligheterna att nå ut bredare till boende eller anhöriga med denna bidragsform är begränsade. Trots att möjligheten att bilda en lokal anhörigförening och söka bidrag har funnits över hela staden sedan bildandet av en hälsa-, vård- och omsorgsförvaltning har intresset hos anhöriga varit svalt. Inga nya föreningar har startats upp sedan förvaltningen bildades. En orsak till detta kan vara att anhöriga kan uppleva det som administrativt krävande och byråkratiskt att starta och driva en förening i relation till det tämligen blygsamma bidraget.

Organisationsbidrag under nämndens ansvarsområde behöver utgå från jämlika villkor och stimulera aktivt deltagande brett över staden. För att skapa ett mer likvärdigt organisationsbidrag skulle nämnden behöva bredda kriterierna för bidraget så att även andra typer av föreningar får möjlighet att ansöka. Detta skulle även medföra ett behov av att skala upp bidragssystemet och uppföljningsrutinerna för att ligga i linje med villkoren i de nya stadsövergripande riktlinjerna. En sådan utvidgning är inte rättfärdigad med tanke på bidragets ringa omfattning och hälsa-, vård- och omsorgsnämndens uppdrag. Reglerna för bidragsgivande i staden har blivit strängare vilket i sin tur innebär att en revidering av nämndens bidrag till lokala anhörigföreningar också skulle medföra en mer byråkratisk bidragshantering och ytterligare administrativ börda för anhöriga som önskar engagera sig i sina närstående.

Som tidigare angivet finns anhörigföreningar på endast 9 av 48 särskilda boenden. Förvaltningen driver 42 särskilda boenden i egen regi med totalt 1 540 platser, om nämnden istället skulle fördela de 200 000 kronorna i nämndens budget specifikt avsatta till anhörigföreningar jämt över alla platser skulle pengarna räcka till 130 kr per plats. Jämförelsevis skulle kostnaden kunna bekosta en halv underskötersketjänst. Uträkningen tar inte hänsyn till ytterligare besparing i form av minskad administration för utlysning och beredning av inkomna ansökningar.

Utifrån de från tidigare år inkomna ansökningarna blir det tydligt att de lokala anhörigföreningarna främst har anordnat aktiviteter i samband med jul och midsommar. Ganska blygsamma insatser men som har haft stor betydelse för de anhöriga och deras närstående. Förvaltningens förslag är att upphöra med organisationsbidrag till lokala anhörigföreningar i nuvarande form och att 200 000 kronor i budget återförs till särskilt boende och öronmärks till aktiviteter för de boende i samråd med anhöriga. Detta kommer förenkla för anhöriga att engagera sig runt sina närstående utan att behöva starta en förening först. Förslaget innebär att medel som hitintills fördelats som ett lokalt föreningsbidrag och därför bara nått ut till några få särskilda boenden framöver skulle finns på ett särskilt konto för att användas på boenden som i samråd med anhöriga vill anordna aktiviteter för brukarna.

Anhörig är den som hjälper, stödjer eller lever nära någon som har svårt att klara vardagen på egen hand. Anhörig kan vara en släkting eller god vän, ung eller gammal. Det är lagstadgat i socialtjänstlagen att anhöriga som hjälper någon, också har rätt till stöd. Barn under 18 år har inget formellt eller juridiskt ansvar för syskon eller föräldrar och omfattas därför inte av bestämmelsen i lagen. Förvaltningen ställer sig därför också frågande om föreningsbidrag för att anordna aktiviteter är det bästa sättet att stödja anhöriga. Förvaltningen anser att det finns ett behov av förbättrade och mer långsiktiga former av samverkan och stöd. Föreningsbidragen som verktyg har inte bidragit till detta. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har en rad insatser inom ordinarie verksamhet som riktar sig till anhöriga, bland annat:

Äldreombudsman och seniorrådgivare

Malmö stad har inrättat en tjänst som ska bidra till att äldres behov och önskemål tillgodoses på bästa sätt. Äldreombudsmannen och seniorrådgivaren blir en länk mellan äldre och deras anhöriga, och stadens vård- och omsorgsverksamhet. Funktionen tillhör hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen i Malmö stad, avdelningen för hälsa och förebyggande.

Samtalsstöd

Anhöriga kan få samtalsstöd med anhörigkonsulent kostnadsfritt, i grupp eller enskilt. Samtalen kan handla om information, rådgivning och vägledning, eller om motivation, bekräftelse och trygghet.

Anhörigcafé

Anhöriga till någon som har svårt att klara vardagen på egen hand kan träffa andra i liknande situation. Träffarna hålls på förvaltningens mötesplatser runt om i staden.

Anhörigforum

Anhörigforum är ett forum där anhöriga har möjlighet att prata med politiker i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Avlösning

Avlösning innebär att personal kommer och avlöser den anhöriga ett par timmar när den anhöriga behöver vila eller göra något på egen hand. Avlösning kan ske i hemmet eller på annan plats utifrån önskemål från den anhöriga och den närstående. Avgiftsfri avlösning gäller för 12 timmar per månad.

Idéburen sektor utgör en betydande del av det svenska välfärdssamhället, såväl i form av opinionsbildare som utförare av insatser som på olika sätt kompletterar den offentliga sektorns

verksamheter. Även hälsa-, vård- och omsorgsnämndens reglemente anger att nämnden ansvarar för bidrag till organisationer och föreningar enligt § 12: Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ansvarar för handläggning av ansökningar om organisationsbidrag som gagnar ett ändamål, vilket faller inom nämndens ansvarsområde och utgör *ett komplement* till kommunens insatser. Den stora merparten av inkomna ansökningar från anhörigföreningar har berört aktiviteter i samband med jul- och midsommar. Att anordna jul- och midsommarfirande ingår dock inom förvaltningens ansvarsområde och anordnas årligen på varje särskilt boende. Lokala anhörigföreningar är viktiga och gör ett stort arbete, aktiviteterna som anordnas tack vare bidraget utgör dock inte ett komplement till förvaltningens insatser och riktar sig inte heller till *den anhöriga*, vilket innebär att beredning av denna typ av bidrag inte kan anses ingå i nämndens uppdrag. Möjligheten kommer fortsatt att finnas för de lokala anhörigföreningar som vill fortsätta bedriva verksamhet på nämndens särskilda boenden utan finansiering eller med alternativ finansiering.

Malmö fritidsnämnd har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att fördela bidrag till ideella föreningar i Malmö. Bidragen ska aktivera det ideella föreningslivet i Malmö stad som är till nytta för allmänheten. Bidrag som finns att söka för äldre är bland annat:

- aktivitetsbidrag – verksamhet för äldre
- arrangemangsbidrag
- grundbidrag – verksamhet för äldre
- lokalkostnadsbidrag
- utvecklingsbidrag.

Utöver detta har även funktionsstödsnämnden ett organisationsbidrag för äldre personer som syftar till delaktighet i samhället. Då möjligheten finns att ansöka bidrag för aktiviteter för äldre hos andra förvaltningar som dessutom har i uppdrag att fördela bidrag till ideella föreningar i Malmö anser förvaltningen att nämnden bör avveckla bidrag i form av kontanta medel till lokala anhörigföreningar för att fokusera på samverkan med anhöriga enligt nämndens grunduppdrag.

Bidrag inom samverkan med idéburen sektor

Samverkan med idéburen sektor är ett viktigt verktyg för att förvaltningen ska kunna nå ut till fler äldre med erbjudande om aktivitet och gemenskap: Syftet är att främja hälsa och motverka ofrivillig ensamhet. I enlighet med nämndsmål 7 2019 ska hälsa-, vård- och omsorgsnämnden i samverkan med interna och externa aktörer utveckla fritid och kultur för Malmöbor inom nämndens ansvarsområde. Handlingsplan för avdelning hälsa och förebyggande förtydligar samverkan med interna och externa aktörer enligt följande: *Genom samverkan internt i förvaltningen, andra förvaltningar, studieförbund, ideella organisationer, föreningar, volontärer och universitet ska vi ge besökarna möjlighet till rekreation och kultur. Samverkan med interna och externa aktörer innebär att vi tillsammans med andra utvecklar verksamheterna utifrån målgruppens behov.* Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samverkar i dagsläget via avdelning för hälsa och förebyggande med tre aktörer från den idéburna sektorn, där formella avtal eller överenskommer kommer att behövas tas fram eller revideras framöver:

1. PRO samorganisation, det finns idag ett hyresavtal där Malmö stad står för hyran av PRO:s lokaler. Dock saknas ett samarbetsavtal.
2. SPF samorganisation, finns både hyresavtal och samarbetsavtal. Båda avtal behöver ses över och uppdateras.
3. Dammfri musik- och underhållningsförening. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen

betalar ut ett bidrag om 40 000 kronor per år till Dammfri musik- och underhållningsförening för att bedriva öppna aktiviteter på Dammfrigårdens mötesplats. Ett samarbetsavtal finns men behöver ses över och uppdateras.

Inom avdelningen för särskilt boende finns även Cykling utan ålder som är en förening där frivilliga cykelpiloter tillsammans med stadens äldreboenden ser till att äldre kommer ut på cykelturer med anpassade lastcyklar. Föreningen bidrar med frivilliga och utbildning till personal på förvaltningens boenden. Boendena leasar sin cykeltaxi av Serviceförvaltningen som köper in cyklarna och står för/sköter underhållet av dessa. Både frivilliga och förvaltningens personal kan göra utflykter med cyklarna som har plats för 1-2 brukare. Ett flertal boenden är anslutna till föreningen, som gör att de kan boka volontärer/frivilliga för cykelturer om/när de inte har möjlighet att cykla själva.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att samarbetsavtal skulle skapa bättre förutsättningar för samverkan med föreningar då finansieringen för utförandet av insatserna är tryggad under en längre tid. Föreningar får även större möjlighet att sätta in den egna verksamheten och kompletterande insatser i en större kontext i form av hälsa-, vård- och omsorgsnämndens övergripande uppdrag.

Förvaltningen anser att en samverkansmodell för denna typ av samarbetsavtal/överenskommelser behöver utvecklas i syfte att skapa en mer rättssäker och likvärdig hantering. De avtal som reglerar nuvarande samarbeten är förlegade och saknas i vissa fall helt. Detta behöver åtgärdas snarast. I dagsläget är det även svårt att bedöma resultatet av ett samarbete eller att skapa effektiva arbetsätt. Vidare behövs mer transparens för att möjliggöra samverkan med andra pensionärsorganisationer eller föreningar vars syfte ligger i linje med hälsa-, vård- och omsorgsnämndens uppdrag och som har önskemål om samverkan i enlighet med nämndsmål 7.

Förvaltningen vill lyfta att fördelarna med möjligheter till upprättande av överenskommelser med idéburen sektor bör ställas i relation till utrymme i befintliga lagrum, framförallt kommunallagstiftningen och lagen om offentlig upphandling. Det bör beaktas att överenskommelser mellan offentlig och idéburen sektor fortfarande kan anses vara relativt rättsligt oprövade och att upparbetad juridisk praxis saknas. Utöver att utreda de juridiska förutsättningarna för denna typ av samverkan, behövs även ytterligare utredning av behov och effekter. Förvaltningens stöd och samverkan med idéburen sektor samordnas idag under avdelningen för hälsa och förebyggande. Förvaltningen föreslår därför att avdelningen för hälsa och förebyggande ska få i uppdrag att utreda och ta fram förslag på samverkansmodeller mellan nämnden och idéburen sektor.

Subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler

Under ett antal år har Malmö stad samverkat med idéburen sektor i syfte att fylla mötesplatser för äldre med innehåll utifrån målgruppens intressen och behov. Förvaltningen samarbetar förnärvarande bland annat med:

- Pensionärernas Riksorganisation (PRO)
- SPF Seniorerna
- Seniornet
- Äldre Lär Äldre
- Aktiva Seniorer

Samverkan finns även med mindre lokala föreningar såsom Hylliegänget Bridge, Slottsstadens tävlingsbridge och Öresundsgymnasterna. Malmö stad står för lokalhyra samt har personal tillgänglig för stöd kring lokalbokning, teknik med mera. Samverkan bedrivs i dagsläget utan formella överenskommelser. Kring mötesplatserna samarbetar förvaltningen även med studieförbund i syfte att erbjuda stöd till de besökare som önskar starta kamratcirkel/studiecirkel såsom bokcirkel, sömnadscirkel, språkkafé och liknande.

Uthyrning av lokaler i Malmö stad regleras av *Policy och riktlinjer för uthyrning av lokaler i Malmö kommun* (164/97) och *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* (Dnr STK-2018-74). Kommunfullmäktige har gett fritidsnämnden i uppdrag att ansvara för ett gemensamt boknings- och bidragssystem för uthyrning av stadens lokaler. Fritidsnämnden äger systemet och tar fram tariffer, varje nämnd bestämmer dock vilka lokaler som hyrs ut, till vem och varför. Förvaltningen har via avdelningen för hälsa och förebyggande inlett en dialog med fritidsförvaltningen kring bokningssystemet och hur det ska hanteras framöver.

Förvaltningens bedömning

För att säkerställa att förvaltningens lokaler hyrs ut till idéburen sektor på ett ändamålsenligt och likvärdigt sätt föreslår förvaltningen att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden antar kompletterande riktlinjer för uthyrning av lokaler. De föreningar som önskar hyra en av förvaltningens lokaler ska utöver krav och villkor i ovan nämnda styrdokument även förhålla sig till följande:

- I första hand ska lokalerna användas i förvaltningens egen verksamhet.
- I andra hand kan förvaltningens lokaler lånas ut till föreningar som bidrar till förvaltningens verksamhet. Den enskilda verksamheten gör en bedömning med hänsyn till den ordinarie planeringen, eventuell uthyrning görs sedan enligt överenskommelse. Aktiviteter ska då vara öppna och avgiftsfria för nämndens målgrupp.
- I tredje hand kan förvaltningens lokaler hyras ut till föreningar som erbjuder aktiviteter som enbart är tillgängliga för sina medlemmar och/eller innebär en kostnad för målgruppens deltagande. Avgifterna för föreningarnas hyra av lokaler ska ligga i nivå med fritidsförvaltningens (Malmö stads) prislista för lokaler.

Förvaltningens sammantagna bedömning

Översynen visade att hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens samverkan med idéburen sektor utgörs av kontanta bidrag, bidrag inom samverkan med idéburen sektor och subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler. Förvaltningens bedömning är att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för Malmö stads stöd till ideella föreningar och organisationer är tillräckliga för hantering av eventuella organisationsbidrag inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Förvaltningen anser dock att det finns ett behov av kompletterande riktlinjer för subventionerad uthyrning av förvaltningens lokaler.

Initiativ på såväl nationellt som lokalt plan så som i den nyligen tillsatta utredningen *En tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden* påvisar betydelsen av att vidareutveckla samverkan med idéburna aktörer. I enlighet med denna utveckling anser förvaltningen att kontanta bidrag som organisationsbidrag till anhängarföreningar i nuvarande form bör upphöra och att 200 000 kronor i budget bör återföras till särskilt boende och örönmärkas till aktiviteter för de boende i samråd med anhängarna. En sådan förändring skulle innebära minskad administration för såväl förvaltningen som anhängarföreningarna då parterna inte längre behöver söka eller bereda

ansökningar om kortsiktiga bidrag. Förvaltningen kan istället utveckla samverkan med föreningar som bedriver verksamhet som anses komplettera den egna verksamheten och som utför uppdrag som förvaltningen inte har möjlighet att själv utföra.

Förvaltningen föreslår att avdelningen för hälsa och förebyggande får i uppdrag att utreda former för samverkansmodeller mellan nämnden och idéburen sektor. Förvaltningen får då möjlighet att initiera en utredning som tar avstamp i resultatet av utredningen *En tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden* som planeras att redovisas senast den 14 december 2019.

Ansvariga

Gisela Gréen Förvaltningsdirektör